

## دستمزد به مثابه تضمین بقای زندگی کارگران

حمید حاج اسماعیلی، کارشناس حوزه کار

به دلیل فاصله‌ای که بین دستمزد کارگران و شرایط اقتصادی موجود با دستمزد واقعی ایجاد شده و این شکاف روز به روز عمیق‌تر می‌شود، تاکید کارشناسان و نمایندگان کارگری این است که در یک دوره مشخص توافق میان دولت و کارفرمایان این شکاف را پر کنیم. خوشبختانه رویه دولت یازدهم و دوازدهم تاکنون این بوده که همه ساله دستمزد بیش از نرخ تورم رسمی افزایش یابد که وضع معیشت کارگران بهبود پیدا کند. لذا امیدواریم و انتظار داریم که وزیر کار با توجه به تأکیدی که بر پر کردن این فاصله دارند، به سمت تصویب حداقل دستمزد بیش از نرخ تورم برویم.

طبعاً هر زمان که دولت در صد افزایش حقوق کارکنان خود را اعلام کرده چند درصد بالاتر از آن راهم برای کارگران تصویب کرده‌ایم ولی با توجه به شرایط امروز اقتصاد نمی‌توانیم بگوییم تورم هر رقمی که هست همان اندازه هم دستمزد ده‌ها را افزایش بدهیم چون دولت در حوزه منابع مالی و وضع معیشت با مشکل مواجه است و شرایط اقتصادی، کارفرمایان را تحت تأثیر قرار داده است. لذا در فرایند تعیین دستمزد سال آینده کارگران، دولت هم باید موجودیت کارگاه‌ها و بنگاه‌های اقتصادی را مدنظر قرار بدهد و به حفظ اشتغال موجود توجه کند و هم قدرت خرید کارگران را برای دوام و بقای زندگی حفظ کند. در حال حاضر غیر از بحث تورم لازم است به سبب معیشت خانوار هم توجه کنیم چون سبب معیشت تعریف دیگری از خط فقر است که به شکل غیر رسمی ارائه می‌شود بنابراین با توجه به تأکیدی که از گذشته داریم، برای تعیین حداقل مزد حتماً باید شاخص فقر مدنظر قرار گیرد، هم چنان که در بحث واریز و وجه بسته‌های حمایتی، دولت در یافتی‌های تا سقف سه میلیون تومان را ملامت حمایت از خانوارهای آسیب‌پذیر اعلام کرد.

باید دانست ادامه فعالیت بنگاه‌ها در امنیت شغلی و صیانت از نیروهای کار موثر است. وقتی شرایط بنگاه مطلوب نیست، دستمزد از کجای خواهد پرداخت شود؟ در ست است که دولت برای بیمه بیکاری در بودجه سال آینده پیش‌بینی‌هایی داشته ولی در بحث پرداخت بیمه بیکاری یا حمایت‌های اجتماعی چقدر می‌تواند کمک کند؟

دولت باید بر اساس نقش حاکمیتی که دارد، از کارگران دفاع و برای استمرار فعالیت بنگاه‌ها به کارفرمایان کمک کند و در کنار افزایش حداقل دستمزد ده‌ها ماهیانه سبب کالار اختیار کارگران قرار بدهد. با توجه به اینکه دولت رقم دقیق خط فقر را می‌داند و تلاش می‌کند با حمایت از خانوارهای آسیب‌پذیر و محروم، از عمیق‌تر شدن شکاف طبقاتی و افزایش هزینه‌ها جلوگیری کند، امیدواریم برای دستمزد سال آینده کارگران بند دو ماده ۴۱ قانون کار بیش از سال‌های گذشته مورد توجه قرار گیرد.

در پایان باید گفت دستمزد کارگران نباید به اندازه دستمزدی که دولت برای کارکنان خود در بودجه تعیین کرده افزایش یابد و پیش‌بینی من این است که افزایش حداقل مزد بین ۲۵ تا ۳۰ درصد باشد که خانوارهای کارگری از فشار سال آینده کمتر آسیب‌بینند.

## خبر کارگری

### کمیته دستمزد ۹۸

#### فردا تشکیل می‌شود

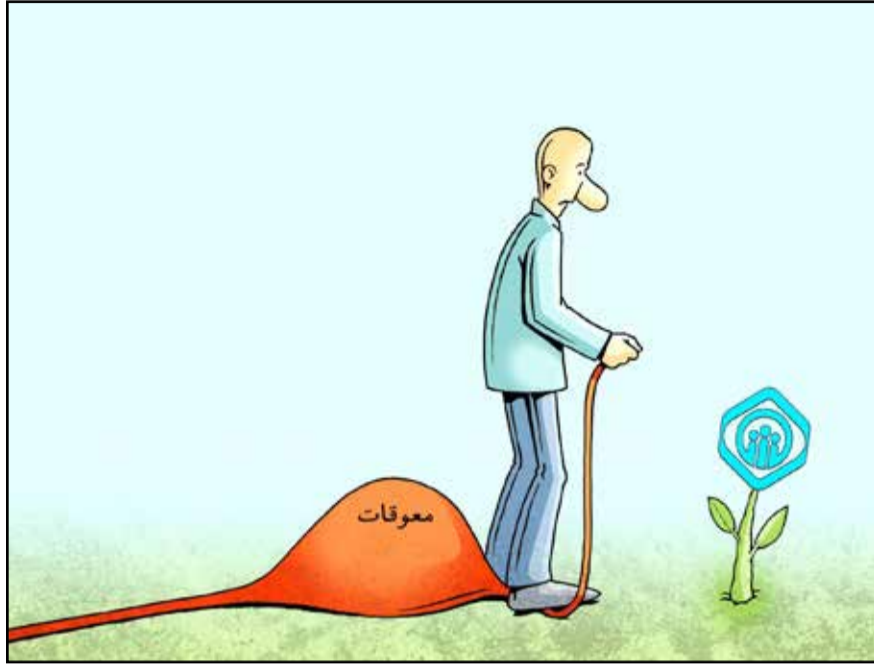
رئیس کمیته مزد کانون عالی شوراهای اسلامی کار کشور گفت: نشست کارگروه دستمزد ۹۸ شورای عالی کار به منظور تعیین حداقل هزینه معیشت ماهیانه کارگران چهارشنبه (فردا) تشکیل می‌شود. فرامرز توفیقی در گفت‌وگو با مهر، با تشریح آخرین وضعیت برگزاری جلسات دستمزد ۹۸ کارگران اظهار داشت: روز چهارشنبه ۲۴ بهمن دومین نشست کارگروه دستمزد ۹۸ شورای عالی کار با حضور اعضا برگزار می‌شود. وی افزود: سناریوهای مربوط به تعیین هزینه معیشت خانوار استخراج شده است و در نشست روز چهارشنبه با حضور نمایندگان کارگری و کارفرمایان مورد بررسی قرار می‌گیرد.

رئیس کمیته مزد کانون عالی شوراهای اسلامی کار کشور ادامه داد: در این نشست با استناد به اطلاعات مراجع رسمی آماری، پیش‌نهادهای مربوط به هزینه معیشت ارائه و در نهایت حداقل هزینه معیشت یک ماه نهایی می‌شود.

این فعال کارگری گفت: در سال گذشته حداقل هزینه معیشت خانوار برای یک ماه ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان تعیین شده بود.

## دولت زیر بار پرداخت بدهی خود نمی‌رود

# کارگران؛ بلاکش و رشکستگی احتمالی تامین اجتماعی



طرح اصلاحات پارامتریک در سازمان تامین اجتماعی، با واکنش گسترده فعالان جامعه کارگری در کشور روبه‌رو شده است. از نظر مخالفان این طرح، دولت با عدم پرداخت بدهی‌های سنگین خود به تامین اجتماعی، تعادل میان منابع و مصارف این سازمان بیمه‌گر را به هم ریخته است و حال یا همراهی مدیران این سازمان و برخی از نمایندگان مجلس، تلاش دارد با سخت‌تر کردن شرایط بازنشستگی و کاستن از میزان مستمری پرداختی به بازنشستگان، زبان‌های ناشی از عدم پرداخت سهم بیمه تکلیفی قانون به دولت را از جیب کارگران پرداخت کند.

در همین زمینه، اکبر شوکت، عضو هیأت امنای سازمان تامین اجتماعی با اشاره به اینکه اصلاحات پارامتریک (پارامتریک) قانون تامین اجتماعی آسیب‌زایی به زندگی کارگران می‌رساند، اظهار داشت: بخش‌های مربوط به افزایش سن و سابقه بازنشستگی کارگران و افزایش نرخ حق بیمه آنان جزو بدترین بندهای این اصلاحیه است که مجلس شورای اسلامی مطرح کرده است.

وی گفت: طی این اصلاحیه، نرخ حق بیمه سهم بیمه‌شده موضوع تبصره یک ماده (۲۸) قانون تامین اجتماعی از ۷ درصد حقوق و مزایای مشمول کسر حق بیمه طی دو سال و هر سال به میزان یک درصد افزایش می‌یابد تا به ۹ درصد حقوق و مزایای مشمول کسر حق بیمه بالغ شود و در عین حال سابقه بازنشستگی طی این اصلاحیه از ۳۰ سال به ۳۵ سال خواهد رسید و سن بازنشستگی نیز افزایش خواهد داشت. او ادامه داد: وقتی دولت نتوانست

بدهکار است، اگر همین بدهکاری پرداخت شود، سازمان تامین اجتماعی مشکلی نخواهد داشت. اگر بارهای مالی همچون طرح تحول سلامت بر دوش سازمان تامین اجتماعی نبوده، بحران تازه اینجا کشیده نمی‌شد. گویا راحت‌ترین کار برای دولت و مجلس زدن از جیب مردم است.

### نظر شرکای اجتماعی اصلا مهم نیست!

هادی ابوی، رئیس کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران ایران نیز طرح اصلاحات پارامتریک قانون تامین اجتماعی را به زبان کارگران دانسته و گفت: ما با اصلاح و بهبود قوانین مشکلی نداریم اما اینکه به چه شکل اصلاح شود، حائز اهمیت است. متأسفانه مجلس شورای اسلامی هر از چندگاهی در جامعه کارگری با صدور آیین‌نامه‌هایی علیه کارگران ایجاد تنش می‌کند. ما کارگران نیز در قانون تامین اجتماعی اصرار داریم که اصلاحاتی به وجود آوریم، اما نه به این صورت که عده‌ای خاص بدون نظر شرکای اجتماعی قوانینی را تحمیل می‌کنند.

این فعال کارگری، مهم‌ترین خواسته کارگران را تشکیل «هیأت عالی نظارت تامین اجتماعی» دانسته و اظهار داشت: تمام موازات قانونی که دارای اشکال و خلاء هستند باید بررسی شوند. قطعاً عده‌های قانونی در رابطه با سازمان تامین اجتماعی وجود دارد که باعث می‌شود افرادی به اموال سازمان دست‌اندازی کنند. خیلی وقت‌ها اصلاحاتی انجام می‌شود که نه کارگران راضی هستند، نه کارفرمایان و نه حتی شبکه تأمین اجتماعی و دولت.

وی افزود: آیا به کسی که ۳۰ سال عمر خود را کار کرده است، باید بگوییم جان نیروی انسانی برای ماهمیتی ندارد، کنیم. عضو هیأت امنای سازمان تامین اجتماعی تصریح کرد: اگر ما می‌خواهیم سن بازنشستگی را به کشور فرانسه برسانیم، باید شرایط مشابه فرانسه را نیز برای کارگران ایجاد کنیم. وقتی موارد اصلی را رها کرده‌ایم و کارگاه‌ها از حالت سخت‌وزیان آور خارج نمی‌کنیم و عملاً ضرر آن متوجه کارگران می‌شود. بحث مشاغل سخت و زیان‌آور باید در کشورها پیش‌رفته مورد مطالعه و بررسی قرار بگیرد. خدمات تامین اجتماعی را هر چه می‌توانید به سمت الکترونیکی شدن پیش ببرید تا لازم نباشد کارمندان بیشتری استخدام شوند و هزینه‌هایی به دوش سازمان تامین اجتماعی باشد، آن وقت سازمان تامین اجتماعی نیز به چنین بحران‌هایی دچار نمی‌شود.

عضو هیأت امنای سازمان تامین اجتماعی تصریح کرد: دولت ۱۸۰ هزار بحران صندوق تامین اجتماعی را

دولت‌ها و نمایندگان مجلس به وجود آورده‌اند و تعهداتی را به سازمان تامین اجتماعی تحمیل کردند. سهم بیمه دولت در برخی مشاغل به دوش سازمان تأمین اجتماعی افتاد، بدون اینکه ظرفیت سازمان را در نظر بگیرند. کارگری که ۳۰ سال کار می‌کند، ۲۷ درصد حقوق خود را به سازمان تأمین اجتماعی ماه به‌ماه پرداخت می‌کند و اگر چندماه پرداخت نکند، دفترچه درماتی‌اش تمدید نمی‌شود.

ابوی، مهمترین علت بحران صندوق اجتماعی را بدهی دولت به سازمان دانسته و گفت: اگر دولت به وظیفه‌اش عمل می‌کرد، مشکلی در سازمان تأمین اجتماعی نداشتیم.

او ادامه داد: ۲۶ گروه مختلف شغلی مثل قالیبافان، رانندگان و... وجود دارد که دولت سهم بیمه خود را برای آنان به سازمان تامین اجتماعی نمی‌پردازد. این فعال کارگری با بیان اینکه نمایندگان مجلس وقتی قانون اصفاف را می‌نوشته‌اند، سازمان تامین اجتماعی را از حضور در واحدهای صنفی منع کردند، اظهار داشت: این خلاء را نمایندگان مجلس به وجود آوردند. سازمان تأمین اجتماعی هم هیچ اعتراضی به این موضوع نکرد. فعالیت‌های اقتصادی کشور ۷۰ درصد در بخش ارائه خدمات است که عمدتاً در حوزه‌های اصفاف هستند. همین امر باعث می‌شود که سازمان تامین اجتماعی نتواند ارائه خدمات را بازرسی کند.

وی یکی از دلایل بحران صندوق‌های تامین اجتماعی را «فرازهای بیمه‌ای» دانسته و تصریح کرد: در کارگاه‌های بزرگ معمولاً به لیست ارائه شده توسط کارفرما بسنده می‌شود و بازرسی‌ها بسیار ضعیف است. همین امر باعث می‌شود وقتی کار به هیأت‌های حل اختلاف می‌کشد سازمان تامین اجتماعی به مشکل برخورد. اگر از ابتدا نظارت دقیق وجود داشت، این اتفاق به وجود نمی‌آمد. ابوی در پایان خاطر نشان کرد: سازمان تامین اجتماعی در پرداخت مستمری‌ها و ارائه خدمات به بیمه‌شدگان قطعاً در چنین شرایطی به مشکل برمی‌خورد چرا که از هر طرفی به سازمان تامین اجتماعی حمله وارد می‌شود. بنابراین در مجموع اصلاحات پارامتریک قانون تامین اجتماعی به ضرر کارگران است.

### اصلاحات پارامتریک یعنی غارت جیب کارگران

مهدی اسفندیاری، پژوهشگر حوزه درمان و سلامت نیز در رابطه با این طرح می‌گوید: ظاهراً دولت‌ها قصد دست برداشتن از بی‌قانونی، فرار از مسئولیت و مدیریت‌های رانتی ندارند و راه جلوگیری از ورشکستگی تامین

اسفندیاری: قبل از هر چیزی مسئولان و مدیران وزارت کار و تامین اجتماعی باید پاسخ بدهند که در عمل چه اقدامی برای محو فساد انجام داده‌اند، چرا که در این شرایط هر نوع افزایش بار مالی و جانی بر کارگران، ستم مضاعف دولت و مجلس دهم بر این ملت تهدید است

اجتماعی را تپتی کردن هر چه بیشتر جیب کارگران دیده‌اند!

وی تأکیدی کند: نمایندگان محترم مجلس با نگاهی به سر و وضع سازمان تامین اجتماعی، از انتصابات شسته تا تداخل نظارت اجرا و تعارض شدید منافع در مدیریت ارشد این سازمان و مسواری از این دست باید بفهمند که اصلاح پارامتریک در برهه کنونی چیزی جز تداوم بخشیدن به یک سفره نامشروع نیست.

او معتقد است قبل از هر چیزی مسئولان و مدیران وزارت کار و تامین اجتماعی باید پاسخ بدهند که در عمل چه اقدامی برای محو فساد انجام داده‌اند، چرا که در این شرایط هر نوع افزایش بار مالی و جانی بر کارگران، ستم مضاعف دولت و مجلس دهم بر این ملت تهدید است.

اسفندیاری با بیان اینکه بر این باورم سازمانی چون تامین اجتماعی قبل از هر چیزی باید تحت نظارت شدیدترین اقدامات قضایی و نظارتی، از لوک‌مدیران رانتی و سیاسی و غیرشفاف پاک شود و بعد روی کارگران بینوا حساب کند، می‌افزاید: نمایندگان محترم مجلس یادشان نرود که در هیأت مدیره بزرگترین بنگاه اقتصادی کشور یا همان «شستا» به جای اقتصاددانان و صاحبان تخصص، روانپزشک و داروساز نشسته‌اند. نمایندگان مجلس اول باید پای مدیرانی را قطع کنند که در حالی که کارگر بینوای ایرانی در این روزها پول رفتن تارحم حضرت شاه عبدالعظیم را ندارد، سفرهای خارجی و باقی هزینه‌های آن چنانی را تعطیل نکرده‌اند و دلار ۳۰۰۰ یاده‌هزار تومانی هیچ توفیری در سفر رفتن شان نداشته است.

او خطاب به وزیر کار ادامه می‌دهد: ناامید شده‌ایم، به راستی ناامید شده‌ایم. آقای شریعتمداری! ظاهراً حضرت تعالی هم بعد از پنج‌ماه شلخ و شانه کشیدن برای مبارزه با فساد، جز حرف درماتی کاری انجام نداده‌اید و دست آخر به این نتیجه رسیده‌اید که باید از کارگران و فرودستان مایه‌بگذارید!



از همین رو از وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، کمیسیون اجتماعی مجلس، کمیسیون حقوقی و قضایی و اعضای فراکسیون‌های خواهیم زمینه بر خورد قضایی با متخلفان را فراهم کنند و دست آنها را از بازار کار و فعالیت‌های اقتصادی سودجویانه کوتاه کنند.

چمنی تأکید می‌کند: استثمار نیروی کار هزینه‌بالایی برای کشور و انقلاب خواهد داشت و همین امروز باید متوقف شود.

## اعلام جرم علیه خیریه‌هایی که شهروندان را استثمار می‌کنند

اگر کسی مواد آن را نقض کند، متخلف است و قاعدتاً باید در دادگاه‌های کار یا دادگستری پاسخگو باشد.

وی می‌افزاید: در بسیاری از خیریه‌ها به سادگی قانون کار را دور می‌زنند آن هم با این استدلال که کارگران خودشان می‌خواهند این کار انجام شود! معاون روابط کار وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی باید در این مورد پاسخگو باشد و به مدیر کل‌های کار استان‌ها دستور بدهد با فعالیت‌های اقتصادی خیریه‌ها در بازار کار مقابله کنند و از دستگاه قضایی هم بخواند با این سودجویان برخورد کند چرا که آنها ضمن بیگاری کشیدن از کارگران، اعتقادات مردم را به استهزای می‌گیرند.

رئیس کانون انجمن‌های صنفی کارگران استان آذربایجان شرقی تصریح می‌کند: حضور گسترده خیریه‌ها در بازار کار به پهن شدن فرش

کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران ایران در شورای عالی کار می‌افزاید: دولت هم مانند بانک مرکزی عمل می‌کند و بازار کار را به دست خیریه‌ها می‌سپارد. به زودی افرادی که زمانی برای این برخی خیریه‌ها کار می‌کردند در مقام معترض صف می‌کشند چرا که خیریه‌ها آنها را با ماهی ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار تومان به کار مشغول کرده‌اند و اسامش را هم گذاشته‌اند: مزد توافقی!

این فعال کارگری با اشاره به تضمین‌هایی که حقوق کار و قانون اساسی برای پیشگیری از اقسام بهره‌کشی به کارگران داده است، خاطر نشان می‌کند: اگر شخصی یا نهادی قانون اساسی را نقض کند، دادستانی علیه او اعلام جرم می‌کند تا دادگاه متناسب با اتهام، او را محکوم به جیب، شلاق و... کند. قانون کار هم به نوعی قانون اساسی روابط کار است که

نایب رئیس کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران ایران بر این باور است که خلاء سیاست‌گذاری دولت در حوزه اشتغال و رها کردن بازار کار، به قیمت سوء استفاده از نیروی کار تمام شده است. در این میان خیریه‌ها به اسم انمه به کار کارگران چوب حراج می‌زنند.

ناصر چمنی در گفت‌وگو با ایلنا، تأکید می‌کند: حضور گسترده برخی خیریه‌ها در بازار کار به پهن شدن فرش فقر در هر خانه‌ای که یک بیکار دارد، می‌انجامد. او می‌گوید: می‌توان رشد خیریه‌ها در بازار کار را با رشد موسسات مالی در بازار پولی مقایسه کرد. بانک مرکزی سیاست‌گذاری در بازار پولی را رها و شرایطی فراهم کرد که دارایی‌های سپرده‌گذاران بر باد برود. پس این بانک مرکزی است که مقصر گسترده شدن اعتراضات سپرده‌گذاران است. نماینده

## گزارش

یک فعال کارگری خواستار شد: